

Tư tưởng cải cách kinh tế ở Việt Nam thời kỳ phong kiến và những gợi ý chính sách trong điều kiện hiện nay

Nguyễn Chí Hải⁽¹⁾

Ngày nhận bài: 20/9/2016 | Biên tập xong: 02/6/2017 | Duyệt đăng: 10/6/2017

TÓM TẮT: Mục tiêu của bài viết là phân tích các nội dung cơ bản của tư tưởng cải cách kinh tế ở Việt Nam thời kỳ phong kiến, đúc kết được những vấn đề mang tính quy luật của cải cách - đổi mới - phát triển trong lịch sử dân tộc. Kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng, cải cách và đổi mới luôn là động lực cho phát triển kinh tế - xã hội trong các giai đoạn lịch sử và có ý nghĩa sâu sắc đối với công cuộc đẩy mạnh cải cách, hội nhập quốc tế của nền kinh tế Việt Nam trong giai đoạn hiện nay.

TỪ KHÓA: tư tưởng kinh tế Việt Nam, cải cách kinh tế ở Việt Nam

1. Đặt vấn đề

“Suy cổ, nghiệm kim, lượng hậu”, “ôn cố tri tân”, đó là những câu nói của các bậc “thánh hiền” ngày xưa, thể hiện tư duy biện chứng phát triển và hiểu biết sâu sắc về tầm quan trọng của quá khứ đối với hiện tại và tương lai của một quốc gia, dân tộc. Người xưa còn nói, người có khả năng “quân sư” (tư vấn chính sách) cho các bậc quân vương cần có năng lực “Thượng tri thiên văn, Hạ tri địa lý, Trung tri nhân sự”, các năng lực này đòi hỏi phải được đúc kết không chỉ trong hiện tại, mà còn được “chiêm nghiệm” từ chiều sâu quá khứ của quốc gia, dân tộc, của “thế sự, nhân tình”. Qua đó, để thấy rằng sự vận động của lịch sử luôn tuân theo tính quy luật, mà đã là quy luật thì luôn có sự kế thừa, phát triển. Khoa học kinh tế không là trường hợp ngoại lệ.

Khi bàn luận về tư tưởng kinh tế, tư tưởng quản trị hiện đại để vận dụng vào điều kiện Việt Nam hiện nay, theo chúng tôi, chúng ta có thể tiếp cận một “kho báu” của dân tộc, đó là tư tưởng kinh tế, tư tưởng quản trị của các bậc tiền nhân trong suốt hàng ngàn năm lịch sử

dân tộc Việt Nam. Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi chỉ khai thác một khía cạnh quan trọng của tư tưởng kinh tế Việt Nam, đó là “tư tưởng cải cách kinh tế trong thời kỳ phong kiến” (179 TCN-1858). Bài viết không chỉ khái quát lại các nội dung cơ bản của các cuộc cải cách kinh tế mà còn nhận diện những vấn đề mang tính quy luật và nêu lên một vài gợi ý cho việc hoạch định chính sách phát triển của Việt Nam giai đoạn hiện nay.

2. Những tư tưởng cải cách kinh tế ở Việt Nam thời kỳ phong kiến

2.1. Thời kỳ Bắc thuộc (179 TCN - 938)

Đây là thời kỳ đất nước ta bị phong kiến phương Bắc thống trị. Trong suốt mười thế kỷ bị các thế lực phong kiến phương Bắc đô hộ, vượt lên muôn vàn khó khăn thử thách, nền kinh tế

⁽¹⁾ **Nguyễn Chí Hải** - Trường Đại học Kinh tế Luật, Đại học Quốc Gia TP.HCM; Khu phố 3, Phường Linh Xuân, TP. Hồ Chí Minh - **Email:** hainc@uel.edu.vn.